

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 02.03.2021, sp. zn. 32 Cdo 3172/2020, ECLI:CZ:NS:2021:32.CDO.3172.2020.1

Číslo: 85/2021

Právní věta:

Ustanovení § 2809 o. z. nebrání smluvním stranám pojistné smlouvy sjednat si možnost odmítnutí pojistného plnění pro případ, že se oprávněná osoba bude domáhat pojistného plnění uvedením vědomě nepravdivých údajů o vzniku a okolnostech tvrzené pojistné události.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 02.03.2021

Spisová značka: 32 Cdo 3172/2020

Číslo rozhodnutí: 85

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pojištění

Předpisy: § 2809 o. z.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 6. 2020, sp. zn. 11 Co 414/2019.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Žalobkyně se v řízení po žalované domáhala zaplacení částky 62 893 Kč s příslušenstvím z titulu pojistného plnění z havarijního pojištění.
2. Obvodní soud pro Prahu 2 (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 24. 7. 2019, č. j. 11 C 108/2017 - 131, žalobu zamítl (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výroky II. a III.).
3. K odvolání žalobkyně Městský soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) rozsudkem ze dne 10. 6. 2020, č. j. 11 Co 414/2019-160, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (výrok I.) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (výrok II.).
4. Soudy nižších stupňů vzaly za prokázané, že žalobkyně nepodala žalované pravdivé vysvětlení o vzniku pojistné události. Z šetření žalované vyplynulo, že poškození vozidla nekoresponduje s

nahlášeným nehodovým dějem; žalobkyně uváděla, že vozidlo bylo zaparkované a jeho poškození objevila poté, co se k vozidlu vrátila, podle šetření žalované však k poškození vozidla muselo dojít při pohybu vozidla. Pojistná smlouva [hlava II čl. 5 odst. 18 písm. g) pojistných podmínek] žalované umožňovala odmítnout pojistné plnění, jestliže pojištěný (tu žalobkyně) uvede při uplatňování práva na plnění z pojištění vědomě nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje týkající se rozsahu pojistné události, nebo pokud podstatné údaje týkající se této události zamlčí.

5. Po právní stránce soudy nižších stupňů uzavřely, že odmítnutí pojistného plnění bylo v souladu s ustanovením hlavy II čl. 5 odst. 18 písm. g) pojistných podmínek, přičemž takový důvod odmítnutí mohl být v pojistné smlouvě sjednán, neboť povaha § 2809 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též „o. z.“), je dispozitivní.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

6. Proti rozsudku odvolacího soudu (obsahově toliko proti jeho výroku I.) podala žalobkyně (dále jen „dovolatelka“) dovolání. Splnění předpokladů jeho přípustnosti spatřuje v tom, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla řešena, konkrétně otázky povahy § 2809 o. z. (zda jde o ustanovení kogentní či dispozitivní). Tuto otázku odvolací soud podle dovolatelky vyřešil nesprávně; důvody pro odmítnutí pojistného plnění nemohou být podle ní rozšiřovány ujednáními obsaženými v pojistné smlouvě ani v pojistných podmínkách.

7. Současně dovolatelka namítá, že odvolací soud nedostatečně reagoval na její námitku, že pojistné podmínky byly v rozporu s § 2809 o. z., jež je podle ní ustanovením kogentním, a nevypořádal se s její argumentací v tomto směru vznesenou, čímž porušil její právo na řádné odůvodnění rozhodnutí, tj. právo na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod; odkazuje přitom na judikaturu Ústavního soudu.

8. Dovolatelka navrhuje, aby Nejvyšší soud rozsudky soudů nižších stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

9. Žalovaná vyjádření k dovolání nepodala.

III.

Přípustnost dovolání

10. Vzhledem k datu vydání rozhodnutí odvolacího soudu se uplatní pro dovolací řízení - v souladu s bodem 1. čl. II přechodných ustanovení části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (dále jen „o. s. ř.“).

11. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

12. Nejvyšší soud shledal dovolání podle § 237 o. s. ř. přípustným v otázce povahy § 2809 o. z. a z toho plynoucí možnosti stran sjednat si další důvody odmítnutí pojistného plnění nad rámec § 2809 o.

z. v pojistné smlouvě; tato otázka v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena.

IV. Důvodnost dovolání

13. Po přezkoumání napadeného rozsudku ve smyslu § 242 o. s. ř., jež bylo provedeno bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a v hranicích vymezených podaným dovoláním, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání je nedůvodné.

14. Podle § 1 odst. 2 o. z. nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti. Nejvyšší soud ve své judikatuře – právě s odkazem na § 1 odst. 2 o. z. – dovedl, že právní normy soukromého práva jsou zásadně dispozitivními; strany se mohou při úpravě svých práv a povinností od právních norem soukromého práva odchýlit, jestliže to zákon nezakazuje (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2017, sp. zn. [29 Cdo 5719/2016](#), uveřejněné pod č. 152/2018 Sb. rozh. obč. a též dostupné, stejně jako dále uváděná rozhodnutí Nejvyššího soudu, na internetových stránkách www.nsoud.cz; dále srov. důvodovou zprávu k návrhu občanského zákoníku, sněmovní tisk číslo 362, Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 6. volební období 2010 – 2013, dále jen „důvodová zpráva“, s. 583, a v právní teorii např. Eliáš, K.: K pojetí dispozitivního práva v občanském zákoníku. In: Sborník mezinárodní konference XXIII. Karlovarské právnické dny. Praha. Leges, 2015, s. 60, nebo Melzer, F., Tégl, P. a kol., Občanský zákoník – velký komentář, Svazek I, § 1-117, Praha: Leges, 2013, s 51 a 52).

15. Nejvyšší soud dále dovedl, že § 1 odst. 2 část věty před středníkem o. z. vychází z toho, že takový zákaz odchýlení se bude výslovný. Výslovný zákaz určitého ujednání stran může být přímý i nepřímý. V případě přímého zákazu zákon výslovně určuje, že se určité jednání zakazuje. Příkladem přímých výslovných zákazů je právě § 1 odst. 2 část věty za středníkem o. z., jež zakazuje ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob. Povaha právní normy, od níž se taková ujednání odchylují (tj. zda jde o právní normu absolutně či relativně kogentní anebo o právní normu dispozitivní), přitom není významná. Jinak řečeno, ani od dispozitivní právní normy se strany nemohou odchýlit způsobem popsáným v § 1 odst. 2 části věty za středníkem o. z. Je-li však možno jakoukoliv odchylku od určité právní normy považovat (per se) za porušující dobré mravy, veřejný pořádek či právo upravující postavení osob, lze takovou právní normu kvalifikovat jako (absolutně) kogentní. V případě nepřímého zákazu zákon odchylné ujednání stran reprobuje tím, že je prohlašuje za neplatné, případně za zdánlivé, či určuje, že se k němu nepřihlíží. Příkladem nepřímého výslovného zákazu je § 580 o. z., podle něhož je neplatné (mimo jiné) právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje. I v tomto případě platí, že zákon zakazuje každou odchylku od určité právní normy, která odporuje jejímu smyslu a účelu, byť by obecně nešlo o právní normu (absolutně) kogentní (tedy byť by jiné odchylky od právní normy byly možné). Brání-li však smysl a účel určité právní normy jakémukoliv odchylnému ujednání, půjde o právní normu (absolutně) kogentní (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. [29 Cdo 387/2016](#), uveřejněné pod č. 10/2019 Sb. rozh. obč.).

16. Podle § 2809 o. z. může pojistitel pojistné plnění odmítnout, byla-li příčinou pojistné události skutečnost, a) o které se dozvěděl až po vzniku pojistné události, b) kterou při sjednávání pojištění nebo jeho změny nemohl zjistit v důsledku zaviněného porušení povinnosti stanovené v § 2788 a c) pokud by při znalosti této skutečnosti při uzavírání smlouvy tuto smlouvu neuzavřel nebo pokud by ji uzavřel za jiných podmínek.

17. Odmítnutí pojistného plnění podle § 2809 o. z. (vedle odstoupení od smlouvy podle § 2808 o. z.) lze chápat coby sankci za takové protiprávní jednání při sjednávání pojištění, jež vedlo k uzavření

smlouvy, resp. k jejímu uzavření za konkrétních podmínek. Smyslem a účelem § 2809 o. z. je tedy stanovit případy (situace), v nichž vždy, tj. i když si to strany při sjednávání pojištění nesmluví, lze pojistné plnění odmítnout, jde však o případy (situace) vážící se vždy k době sjednávání pojištění, nikoli k době uplatňování práva z pojištění. Na možnost odmítnout pojistné plnění pro jednání v rámci uplatňování práva z pojištění § 2809 o. z. nedopadá.

18. Nejde-li o povinné pojištění, pak v úvahu nepřichází aplikace § 2780 o. z., podle něhož při povinném pojištění může pojistitel pojistné plnění odmítnout, jen pokud se na uvedení nepravdivých informací, neúplně zodpovězených dotazů učiněných v písemné formě nebo vědomě nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů podílel výlučně poškozený nebo i jiná osoba s vědomím poškozeného. Nejde-li o povinné pojištění, pak aplikovat nelze ani § 2781 o. z., podle něhož pojistitel má právo odstoupit od smlouvy nebo vypovědět povinné pojištění, jen pokud to jiný zákon připouští; to nebrání jiným ujednáním zakládajícím pojistiteli jiné právo k postihu pojistníka nebo pojištěného pro případ porušení jejich povinnosti. Ve vztahu k jinému než povinnému pojištění přitom občanský zákoník obdobnou úpravu neobsahuje.

19. Záměr zákonodárce, aby § 2809 o. z. na jednání v rámci uplatňování práva z pojištění nedopadal, zřetelně vyjádřený v důvodové zprávě tak, že do tohoto ustanovení (záměrně) není přebírána skutková podstata dříve uvedená v § 24 odst. 1 písm. b) zákona č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (dále „zákon o pojistné smlouvě“), směřuje toliko k nezahrnutí podání korektního (pravdivého) vysvětlení vzniku a okolností pojistné události pod zákonné důvody odmítnutí pojistného plnění. Takto vyjádřený zákonodárcův záměr však bez dalšího nic nevyovídá o povaze § 2809 o. z., tj. o tom, zda jde o ustanovení kogentní či dispozitivní, resp. o ustanovení, které umožňuje smluvně si sjednat odmítnutí pojistného plnění i nad rámec důvodu v něm uvedeného či nikoliv, navíc typově v situacích, jež se od situací předvídaných v § 2809 o. z. odlišují (situace vážící se k době uplatňování práva z pojištění oproti situacím vážícím se k době sjednávání pojištění).

20. Přesvědčení vyjádřené v důvodové zprávě, podle něhož pro řešení nepodání korektního (pravdivého) vysvětlení vzniku pojistné události postačí jiné právní instituty, rovněž samo o sobě nic nevyovídá o (ne)možnosti sjednat si nekorektní (nepravdivé) vysvětlení vzniku (eventuálně jiných podstatných okolností) pojistné události coby důvod pro odmítnutí pojistného plnění nad rámec zákona. Ani smysl slov, jimiž je do občanského zákoníku vtělena možnost odmítnout pojistné plnění pro protiprávní jednání při sjednávání pojištění, ani jasný úmysl zákonodárce, jenž by byl v důvodové zprávě vyjádřen (§ 2 odst. 2 o. z.), pro nemožnost sjednat si právo odmítnout pojistné plnění pro nekorektní (nepoctivé) jednání při uplatnění požadavku na pojistné plnění nesvědčí. Naopak § 2774 odst. 1 o. z., podle něhož pojistné podmínky vymezí zpravidla podrobnosti o vzniku, trvání a zániku pojištění, pojistnou událost, výluky z pojištění a způsob určení rozsahu pojistného plnění a jeho splatnost, ponechává na pojistné smlouvě (na pojistných podmínkách), aby vymezily mimo jiné způsob určení rozsahu pojistného plnění, aniž by bylo zapovězeno vymezit tento způsob určení v závislosti na korektnosti (pocitivosti) jednání při uplatnění požadavku na pojistné plnění, a to až do té míry, že pojistné plnění bude odmítnuto.

21. Ustanovení § 2809 o. z. neobsahuje explicitní ani implicitní zákaz odchýlného ujednání o důvodech odmítnutí pojistného plnění; nezakazuje ani smluvní vyloučení aplikovatelnosti pravidla tam obsaženého, ani ujednání o dalších důvodech odmítnutí pojistného plnění, jež by byly vázány na způsob (míru korektnosti) vysvětlení vzniku pojistné události. Ujednání, v rámci smluvní volnosti a autonomie vůle (§ 1 odst. 2 o. z.) směřující k tomu, aby vznik pojistné události byl pro vznik povinnosti pojistného plnění vysvětlen korektně (pravdivě), nemůže porušovat dobré mravy, veřejný pořádek či práva týkající se postavení osob (§ 1 odst. 2 o. z.). Takové ujednání naopak respektuje zásadu pocitivity v právním jednání (§ 6 o. z.); není nejmenšího důvodu dovozovat, že by právní ochrany mělo požívat jednání, jímž se pojistník domáhá pojistného plnění podáním nekorektního (nepravdivého) vysvětlení vzniku a okolností jím tvrzené pojistné události.

22. Odmítnutí pojistného plnění nad rámec § 2809 o. z., jenž co do situací, v nichž lze pojistné plnění odmítnout, nemá význam enumerativní, pro uvedený případ tudíž bylo možno sjednat.

23. Proti tomuto závěru nestojí ani – občanským zákoníkem obecně, tj. nikoli pouze ve vztahu k odmítnutí plnění podle § 2809 o. z., stanovený – důsledek odmítnutí plnění uvedený v § 2810 o. z. Podle tohoto ustanovení pojištění zaniká (mimo jiné) dnem odmítnutí pojistného plnění, aniž by takový zánik pojištění byl nutně svázán toliko s odmítnutím pojistného plnění podle § 2809 o. z. Naopak tato systematika (tj. „neprovázání“ zániku pojištění v případě odmítnutí pojistného plnění podle § 2810 o. z. toliko s odmítnutím pojistného plnění podle § 2809 o. z., jako tomu bylo dříve v § 24 odst. 1 až 3 zákona o pojistné smlouvě) je argumentem ve prospěch výkladu, podle něhož zánik pojištění podle § 2810 o. z. v případě odmítnutí pojistného plnění nastává i v jiných, na § 2809 o. z. nezávisle a od něj odchylně smluvně sjednaných případech, kdy došlo k sankčnímu odmítnutí pojistného plnění, a tedy i argumentem ve prospěch výkladu, podle něhož občanský zákoník smluvní sjednání případů, v nichž může dojít k sankčnímu odmítnutí pojistného plnění nad rámec § 2809 o. z., umožňuje [srov. obdobně k § 2810 o. z. Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055 – 3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014; rovněž obdobně k § 2810 o. z. Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol., Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI. (§ 2521 – 3081, relativní majetková práva, 2. část), Wolters Kluwer (ČR), Praha, 2014].

24. K právě uvedenému je třeba dodat, že z důvodů, které svědčí pro dispozitivní povahu § 2809 o. z., lze dovozovat i dispozitivní povahu § 2810 o. z., jež tak (mimo jiné) umožňuje, aby si strany smlouvy ve vztahu k důvodům odmítnutí pojistného plnění smluveným nad rámec § 2809 o. z. aplikovatelnost § 2810 o. z. sjednaly jinak, kupř. aby si jeho použití vyloučily. Řešení otázky sjednání odlišného pravidla co do zániku pojištění oproti pravidlu vyplývajícímu z § 2810 o. z. v případě sjednání sankčního odmítnutí pojistného plnění nad rámec § 2809 o. z. ve vztahu k nyní posuzované věci, resp. řešení otázky důsledků odmítnutí pojistného plnění do dalšího trvání pojištění v nyní posuzované věci, by však již překračovalo rámec dovoláním vymezeného dovolacího přezkumu.

25. Dovolatelce lze přisvědčit v tom ohledu, že občanský zákoník se v otázce možnosti odmítnutí pojistného plnění výrazně odklonil od předchozí právní úpravy, jelikož do zákonné reglementace nepřevzal někdejší princip *fraus omnia corrumpit*, tedy možnost odmítnutí pojistného plnění dříve upravenou v § 24 odst. 1 písm. b) zákona o pojistné smlouvě, podle kterého mohl pojistitel plnění z pojistné smlouvy odmítnout vždy a v celém rozsahu, když oprávněná osoba uvedla při uplatňování práva na plnění z pojištění vědomě nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje týkající se rozsahu pojistné události nebo podstatné údaje týkající se této události zamlčela. Smluvní sjednání principu *fraus omnia corrumpit* ve vztahu k nekorektnímu uplatňování práva na pojistné plnění však není nadále vyloučeno ani § 2809 o. z., ani jiným ustanovením občanského zákoníku. Nejvyšší soud se již ostatně [aniž by bylo na újmu použitelnosti jeho úvah na nyní posuzovanou věc, že tak učinil právě ve vztahu k § 24 odst. 1 písm. b) zákona o pojistné smlouvě] k tomuto principu – ve vztahu k uplatňování práv na pojistné plnění – vyslovil coby k obecně přijatelnému, morálnímu, ba i potřebnému (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2021, sp. zn. [32 Cdo 3803/2019](#), včetně tam obsaženého odkazu na literaturu, a dále též např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. [23 Cdo 1735/2014](#), či ze dne 18. 5. 2017, sp. zn. [32 Cdo 2120/2015](#)).

26. V nyní posuzované věci byla součástí pojistné smlouvy ujednání, podle nichž 1) pojištěný je povinen po vzniku pojistné události podat pravdivé vysvětlení o vzniku a rozsahu pojistné události, o právech třetích osob a o jakémkoli vícenásobném pojištění a dále je povinen pojistiteli umožnit provedení všech úkonů, které souvisejí s vyšetřováním příčin a rozsahu škody, především však nesmí měnit stav způsobený pojistnou událostí, a to do doby, dokud pojistitel postižení věci neprohlédne [hlava I čl. 8 odst. 3 písm. c) pojistných podmínek], a 2) pojistitel je oprávněn odmítnout pojistné plnění, jestliže pojištěný uvede při uplatňování práva na plnění z pojištění vědomě nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje týkající se rozsahu pojistné události, nebo pokud podstatné údaje týkající se

této události zamlčí [hlava II čl. 5 odst. 18 písm. g) pojistných podmínek].

27. V řízení před soudy nižších stupňů vyšlo najevo, že dovolatelka nepodala pravdivé vysvětlení o vzniku pojistné události; toto skutkové zjištění nepřísluší Nejvyššímu soudu v dovolacím řízení přezkoumávat a nezpochybňuje je ostatně ani dovolatelka.

28. Navazující konkluzi soudů nižších stupňů, podle níž na podání vědomě nepravdivého vysvětlení o vzniku pojistné události dopadalo ujednání podle hlavy II čl. 5 odst. 18 písm. g) pojistných podmínek (uvedení vědomě nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů týkajících se rozsahu pojistné události nebo zamlčení podstatných údajů týkajících se této události), dovolatelka nezpochybňuje; tato konkluze tak není předmětem dovolacího přezkumu. Za tohoto stavu nelze dát dovolatelce za pravdu v tom ohledu, že bylo povinností odvolacího soudu zabývat se důsledky podání vědomě nepravdivého vysvětlení o vzniku pojistné události; z pravidla obsaženého v hlavě II čl. 5 odst. 18 písm. g) pojistných podmínek totiž takové kritérium pro úvahu ohledně odmítnutí pojistného plnění nevyplývá.

29. Má-li dovolatelka za to, že bylo povinností odvolacího soudu zabývat se otázkou, zda dovolatelka svým jednáním ztížila či znemožnila šetření pojistitele, s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 12. 2015, sp. zn. [23 Cdo 2431/2015](#), pak nejde o odkaz přílehlavý. V dovolatelkou zmiňované věci se Nejvyšší soud vyslovil k otázce regresního plnění podle § 10 písm. d) zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, v tom smyslu, že porušení povinnosti ohlásit řádně nehodu policii nemusí mít vždy za následek nemožnost či podstatné ztížení zjištění okolností rozhodných pro posouzení vzniku nároku na pojistné plnění.

30. Na základě shora uvedeného lze tedy uzavřít, že § 2809 občanského zákoníku nebrání smluvním stranám pojistné smlouvy sjednat si možnost odmítnutí pojistného plnění pro případ, že se pojistník bude domáhat pojistného plnění podáním vědomě nekorektního (nepravdivého) vysvětlení vzniku a okolností jím tvrzené pojistné události.

31. Závěr odvolacího soudu, podle něhož smluvnímu ujednání o možnosti odmítnout pojistné plnění pravidlo podávané z § 2809 o. z. nebránilo, je tak správný. Tento závěr byl přitom komplexně, uceleně a konzistentně (v bodu 6. rozsudku odvolacího soudu) odůvodněn, vyložil-li odvolací soud povahu § 2809 o. z. na základě argumentace ohledně smluvní volnosti při absenci výslovně vyjádřeného zákazu odchylky od zákonné úpravy a porušení dobrých mravů, veřejného pořádku nebo práv týkajících se postavení osob, výslovně dovodil, že nejde o ujednání v neprospěch spotřebitele, resp. slabší smluvní strany, ani ujednání obecně nepřiměřené, což podpořil odkazem na komentářovou literaturu zastávající obdobný názor a úvahou o zohlednění principů morálních. Takto komplexní úvaha současně představuje dostatečnou odpověď na argumentaci dovolatelky. Z § 157 odst. 2 o. s. ř. (které upravuje náležitosti odůvodnění písemného vyhotovení rozsudku, a přiměřeně se prosazuje i pro odůvodnění rozhodnutí vydaných odvolacím soudem; srov. § 211 o. s. ř.) ani z práva na spravedlivý proces nelze dovozovat povinnost soudů vypořádat se s každou jednotlivou námitkou účastníka řízení (tu konkrétně s dovolatelkou předestíraným názorem, jenž má být podle ní obsažen v jiné komentářové literatuře, než kterou na podporu svého názoru citoval odvolací soud); jak opakovaně vysvětlil Ústavní soud, není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. [III. ÚS 989/08](#), uveřejněný pod číslem 26/2009 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. [III. ÚS 3122/09](#), dostupné na internetových stránkách nalus.usoud.cz, a též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2019, sp. zn. [29 Cdo 137/2018](#)).

32. Nadto tvrdí-li dovolatelka, že se odvolací soud nevypořádal s údajně opačným závěrem ohledně povahy § 2809 o. z. vyplývajícím z komentářové literatury [Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol., Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI. (§ 2521 - 3081, relativní majetková práva, 2. část), Wolters Kluwer (ČR), Praha, 2014], pak uvedený komentář v části týkající se § 2809 o. z. (a jeho aplikace v „běžném“, tj. v „nepovinném“ pojištění) klade otázku, „zda je možné pojistnou smlouvou platně sjednat i jiné, smluvní, předpoklady či důvody sankčního odmítnutí pojistného plnění odlišně od předpokladů vymezených v § 2809, zejména předpoklady odpovídající a smluvně nahrazující dosavadní zákonnou skutkovou podstatu sankčního odmítnutí pojistného plnění z důvodu lži při škodné události podle § 24 odst. 1 písm. b) zák. o pojistné smlouvě“, k jejímuž řešení posléze nabízí šest argumentů svědčících pro dispozitivní povahu § 2809 o. z. a naopak dva argumenty svědčící pro jeho kogentní povahu, všechny takto uváděné argumenty označuje za „silné“ či „relevantní“, přičemž autor vyjadřuje svůj názor, že jde o ustanovení dispozitivní.

33. Protože rozsudek odvolacího soudu je založen na správném právním posouzení věci, Nejvyšší soud dovolání zamítl [§ 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř.].